

Головата Христина,

студентка,

Шутєєв Денис,

студент

Науковий керівник: Чорна Н.П.

Західноукраїнський національний університет

ШЛЯХИ РЕФОРМУВАННЯ АМОРТИЗАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ

Основною метою реформування амортизаційної політики є поступовий перехід від єдиної економічної концепції, яка діяла в директивній економіці до взаємоузгодженого функціонування двох концепцій - економічної і податкової, адже у ринкових умовах переваги віддаються саме податковій концепції. В перехідній економіці із притаманною їй фінансовою нестабільністю починають співіснувати дві концепції, й діалектика їх цінностей у процесі відтворення капіталу на макrorівні та макrorівні виявляється у поступовому переході від системи, де переважне значення має економічна концепція амортизації, до системи, в якій переваги надаються податковій концепції. Тому саме механізм здійснення даного переходу є основним змістом державної амортизаційної політики в перехідній економіці, який визначає її стратегію, конкретні напрями й шляхи її проведення.

За період незалежності нашої держави амортизаційна система неодноразово зазнавала суттєвих трансформацій, що є прагненням держави виробити таку амортизаційну політику, яка б відповідала інвестиційній.

Слід зазначити, що Україна успадкувала амортизаційну політику колишнього Радянського Союзу і вперше звернулася до вирішення проблем лише через два роки після здобуття незалежності, а до того часу використовувала норми амортизації, які були затверджені постановою Ради Міністрів СРСР від 22 жовтня 1990 року „Про єдині норми амортизаційних відрахувань на повне відновлення основних фондів народного господарства СРСР”, які введені у дію із 1 січня 1991 року.

Слід розглянути причини, які призвели до втрати амортизацією своєї основної функції, а саме – відтворення основного капіталу як у грошовій, так і в натуральній формі. До таких причин можна віднести:

– розрив між амортизацією та відновлювальними вартостями засобів виробництва внаслідок зростання цін й неадекватність індексації основних фондів;

– високі нормативні строки служби основних засобів;

– недостатнє впровадження у практику прискореної амортизації.

У відповідності з п.28 П(С)БО 7 метод нарахування амортизації основних засобів визначається самим підприємством із урахуванням очікуваного способу отримання економічних вигод від його використання. Попри те, що усі методи вважаються рівноцінними, проте кожний із них для різних періодів корисного використання дає різні суми амортизації як нарахованої, так і накопиченої. Метод нарахування амортизації повинен сприяти прискоренню оновлення засобів праці, встановленню реальної величини прибутку, найкращим чином враховувати усі чинники, які пов'язані із експлуатацією об'єкта основних засобів та ін.

Відповідно до стандартів бухгалтерського обліку, метою економічної амортизації має бути визначення фактичних витрат виробництва, які пов'язані із повним відтворенням засобів праці, а також собівартості продукції (послуг). Економічна амортизація проводиться у рамках управлінського обліку і лише неприскореними методами. В іншому випадку керівники підприємств повинні вибирати норми та правила нарахування, які б найбільшою мірою відповідали досягненню визначеної мети.

Слід наголосити, що широко поширені у світовій практиці і викладені у стандарті прискорені методи нарахування амортизації, як зменшення залишкової вартості, зменшення залишкової вартості за подвійною нормою, кумулятивний (або суми чисел), аж ніяк не відображають реальні закономірності втрати засобами праці споживчих властивостей й вартості. Усі вони просто показують певні алгоритми розрахунку сум амортизації, які зменшуються у часі.

Аналіз змін амортизаційної політики протягом останніх років, а також численних відгуків науковців та практиків щодо законотворчих змін засвідчує, що антиінфляційна спрямованість амортизаційної політики стала результатом надмірної ринкової орієнтації та лібералізації, ігнорування необхідності поступовості і зваженості у реформуванні амортизаційної системи. Присутність багатьох невирішених проблем і дискусійність теоретичних положень, а також значне їх практичне значення вказують на необхідність подальшого вивчення питань амортизації.

Таким чином необхідно відзначити, що реформування державної амортизаційної політики в нашій державі відбувається методом проб та помилок, без достатнього теоретичного обґрунтування та без врахування особливостей реальної економічної ситуації. Доопрацювання потребують нормативні акти, які регламентують фіскальну та економічну системи амортизації. У сучасних умовах при відсутності науково обґрунтованої концепції

державної амортизаційної політики процес її удосконалення проходить непослідовно і суперечливо, без запровадження кардинальних змін, які б реально вплинули на підвищення її ефективності.

Список використаних джерел

1. Закон України „Про оподаткування прибутку підприємств” від 22.05.1997 року №2843/97-ВР/ Все про бухгалтерський облік. 2007. №15(1292). С. 3 – 46.
2. Карев В. Расчет амортизации. Бухгалтерський учет и аудит. 2001. №11. С. 23 - 38.
3. Орлов П. А. Державна амортизаційна політика та її відбиття в стандартах бухгалтерського обліку. Економіка України. 2001. №3. С. 30 -34.
4. Пуцентейло П., Уніят Л., Чорна Н. Інвестиційно-інноваційне забезпечення розвитку підприємств аграрної сфери в умовах конкурентного середовища. *Економічний дискурс*. 2020. Випуск 4. С. 111-127.